

Tko je Boris Papandopulo?

Boris Papandopulo

Honnef na Rajni (danas Bad Honnef), Njemačka, 25.02.1906. - Zagreb, 16.10.1991.

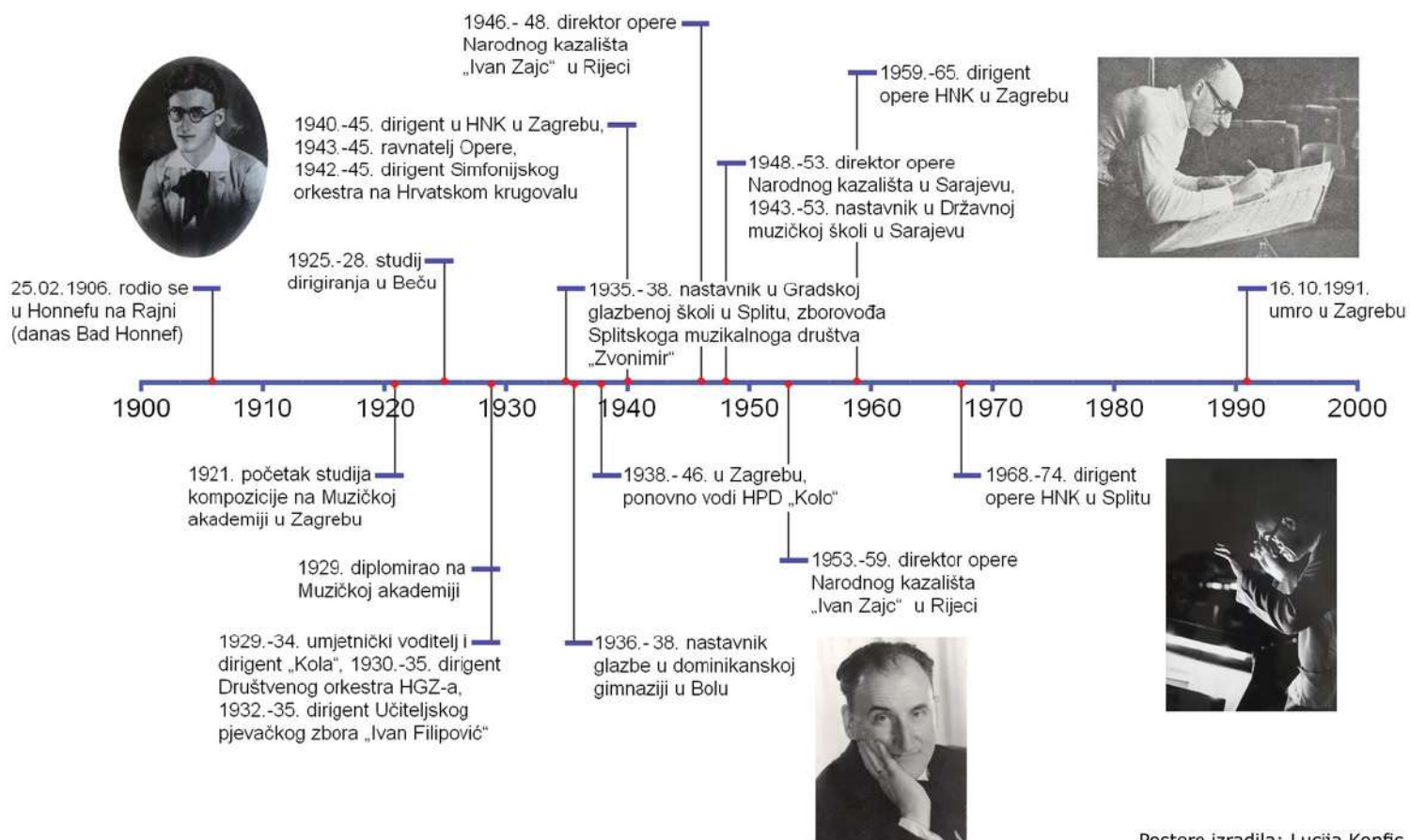

- skladatelj
- dirigent
- glazbeni pisac
- glazbeni pedagog

Papandopulove migracije

Kronologija djelovanja B. Papandopula

Za izvanrednog člana Akademije Papandopulo je izabran 29.12.1954., a za redovitog 23.06.1965.

Jučer popodne bila je svečana sjednica Jugl. Akademije i mi novi pravi članovi bili smo svečano ustoličeni. Bila je jako velika i otmjena fešta, slikali su nas spreda i straga i za Filmske novosti, krasni govori, velika čestitanja itd. Ukratko, bila je velika parada i na tvog Rusa su sad svi opet jako ponosni (naročito svi moji dobri prijatelji, zboristi, solisti, muzikanti, radnici, kolege itd. svi oni koji su me uvijek rado imali i cijenili i koji bi za mene u vatru pošli).

Iz pisma B. Papandopula Zdenki Papandopulo, 01.07.1965. Preuzeto iz: Marija Riman, Pisma Borisa Papandopula, građa za bibliografiju, Zbornik Ivan Matetić Ronjgov, sv. 6 (2002), str. 301-309.

- Zapisnici sa izbornih skupština, svečanog proglašenja, biografija, kao i nekrolog objavljeni su u Akademijinom Ljetopisu:
- Ljetopis za 1954. (knj. 61) <http://dizbi.hazu.hr/object/2544>
  - Ljetopis za 1965. (knj. 72) <http://dizbi.hazu.hr/object/2764>
  - Ljetopis za 1987. (knj. 91) <http://dizbi.hazu.hr/object/2412>
  - Ljetopis za 1991. (knj. 95) <http://dizbi.hazu.hr/object/2608>

Telegram, god. 6, br. 270, 2.07.1965., str. 1

Godine 1987. u povodu proslave 120. obljetnice osnutka JAZU Papandopulu je dodijeljeno visoko odlikovanje - Orden Republike sa zlatnim vijencem.

U čast Borisu Papandopulu Hrvatsko društvo skladatelja od 1997. dodjeljuje godišnju nagradu za autorsko stvaralaštvo u području ozbiljne glazbe nazvanu njegovim imenom - Nagrada „Boris Papandopulo“.

VISOKA ODLIKOVANJA ČLANOVIMA I SURADNICIMA JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

U povodu proslave 120. obljetnice osnutka i rada Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti ukazima Predsjedništva Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije od 30. XII. 1986. te od 13. IV. 1987. i 6. V. 1987. godine, iz Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb, odlikovani su:

Za dugogodišnji revolucionarni rad i naročite zasluge u izgradnji socijalističkog samoupravnog društva, kao i za značajni doprinos politici mira i prijateljskih odnosa između Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i drugih zemalja

Ordenom jugoslavenske zastave s lentom
Jakov Širotković

Za naročite zasluge na polju javne djelatnosti kojom se pridonosi općem napretku zemlje

Ordenom Republike sa zlatnim vijencem
Ivan Jurković
Andre Mohorović
Boris Papandopulo

Ordenom Republike sa srebrnim vijencem
Maja Bošković-Stulli
Drago Galić
Vanda Kochansky-Devidić

Hrvatino Požar
Dragutin Tadijanović

Vladimir Mihalić
Duje Rendić-Miočević
Kamilio Tompa

- Dobitnici nagrade – članovi Akademije:
- Stanko Horvat (*Zvuk i bijes*), 1997.
  - Frano Parać (*Judita*), 2000.
  - Berislav Šipuš (*...sarai sola sul lago...*), 2002.; (*Proces*) 2009.
  - Igor Kuljerić (*Životinjska farma*), 2003.
  - Marko Ruždjak (*Komos*), 2004.
  - Zoran Juranić (*Koncert za violu i orkestar*), 2011.
  - Davorin Kempf (*Concerto corale*), 2013.

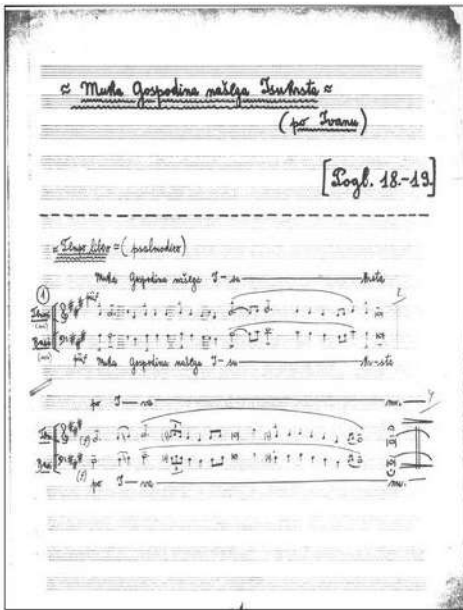

I tak sam počel pisat, i pisat, i pisat, i mrčim taj notni papir već 50 godina. I još ću pisat, jer kad prestaneš, onda je gotovo, onda je sve svršeno.

Volim muziku prije svega, i živim za muziku, i da se opet rodim opet bih muziku študirao.

Papandopulo je bio izuzetno plodan i kao skladatelj i kao glazbeni pisac. Skladao je preko 400 djela na svim glazbenim područjima, te napisao oko 250 glazbenih kritika, prikaza, članaka.

B. Papandopulo (1975) Intervju. Arlette Ambrožić-Paić, Hajde, Papandopulo, delaj: portret, Svijet, 20.08.1975.

Djela:

- orkestralna - simfonije, simfonijske pjesme, suite iz baleta i opera
• koncertantna - za klavir, 2 klavira, violinu, fagot, cembalo, kontrabas, timpane
• komorna
• solistička
• glazbeno-scenska - opere i baleti
• filmska - za igrane i dokumentarne filmove
• vokalno-instrumentalna - kantate
• solistička i zbarska

Napisi o glazbi (kritike, glazbeni putopisi, polemike, izjave) B. Papandopula objavljeni su između 1931. i 1943. novinama i časopisima kao što su:
Novosti
Pravda
Novo doba
Zvuk
Hrvatska pozornica

Moj najvažniji zadatak kao upravitelja zagrebačke opere bit će prije svega, da u današnjim teškim životnim prilikama, svima članovima u ovoj našoj kući olakšam i pojednostavnim život i rad. Drugim riječima: nastojat ću promijeniti sistem rada u operi. Nastojat ću osoblje u prvome redu odteretiti od svega suvišnoga i nepotrebnoga, čime se članstvo samo znalo umarati i ozlovoljavati. Stalo mi je do toga, da svi članovi, bez razlike budu pravilno i prema svojim sposobnostima zaposleni, a ne da stanoviti dio članstva radi od jutra do kasno u noć, dok se drugi samo šeću naokolo, te po hodnicima i kavanama ogovaraju i kritiziraju sve i svakoga...

Izjava g. Borisa Papandopula, upravitelja opere Hrvatskog državnog kazališta u Zagrebu, Hrvatska pozornica, god. 1943/44, br. 10, str. 2-5.

Na Krležine je predložke Papandopulo skladao baletе *Tri kavalira frajle Melanije* (1975) i *Kraljevo* (1985), popijevke za glas, engleski rog i harfu *Tri balade Petrice Kerempuha* (1978), te *Podnevnu simfoniju* (1980).

Boris Papandopulo-Zdenka Papandopulo-Miroslav Krleža, poslije baleta *Tri kavalira frajle Melanije*, 1976.

„U Papandopulovu opusu zastupane su sve muzičke forme. Nešto osnovno njegovo prožima i povezuje sva ta djela, makar im je i svrha i namjena vrlo različita. Teško je pouzdano reći što je ono 'zajedničko'. Tek, njega prepoznajemo. To je izvan svake sumnje.“

Milo Cipra

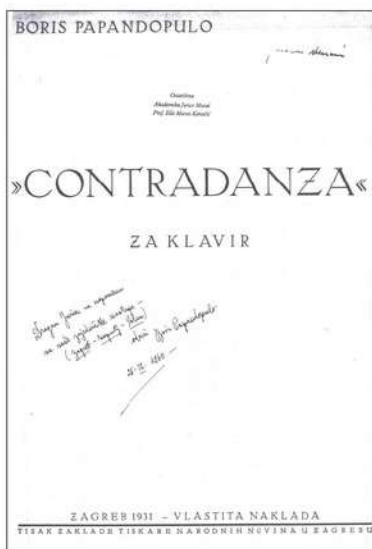
„Papandopulovo stvaralačko bogatstvo se može objasniti jedino trajnom potrebom njegova duha za podavanjem oblika tonskoj građi, koja je u njemu, te mora napolje.“

Josip Andreis

Jurica Murai je praisveo više Papandopulovih skladbi za klavir:

- *Sonata za violu i klavir* (sa Stefanom Passaggiom, 1958.)
- *Dodekafonski koncert za dva klavira* (s Ivom Mačekom, 1963.)
- *Plesna suita za dva klavira* (s Darkom Lukićem, 1971.)
- *Sekstet za dvije violine, violu, violončelo, kontrabas i klavir* (Ansambl Schubert, 1974.)
- *Pop koncert za dva klavira i orkestar* (Zagrebačka filharmonija, Stjepan Radić, dir. Mladen Bašić, 1974.)
- *Kaleidoskop '74* (djelomična izvedba 1974., integralna izvedba 1979.)

Bruno Bjelinski - Ljerka Pleslić-Bjelinski - Boris Papandopulo.

Dragom Jurici na uspomenu na naše zajedničke nastupe (Zagreb – Napulj – Solun) odani Boris Papandopulo, 25.IX.1960.

„Ova je činjenica, povezana s poznatom adaptabilnošću kompozitora, uvjetovala njegovu sposobnost suživljavanja s raznovrsnim regionalnim posebnostima književnog izraza, njegov sluh za nijanse dijalektalne književnosti.“

Koraljka Kos

Lovro Županović - Josip Kaplan - Boris Papandopulo - Nikša Njirić, Rijeka, na podjeli nagrade "Ivan Matetić Ronjgov", Matetićeve dani 1986.

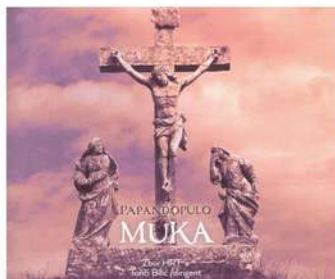
„Imponira ta zrelost cjelovite umjetničke ličnosti koja se u danima kad počinje kročiti odabranom životnom stazom sasvim sigurno doima kao 'čudo od mladića' pred kojim kao da nema nespoznatih glazbeničkih istina.“

Lovro Županović

Radovi o Borisu Papandopulu objavljuvani su u znanstvenim časopisima kao što je *Arti musices*, u zbornicima radova sa znanstvenih skupova, kao poglavlja knjiga, u stručnim časopisima, te kao popratni tekstovi uz nosače zvuka.

CD Zbora HRT/Cantus, Papandopulo - Muka.
Uvodni tekst:
Hana Breko Kustura, B. Papandopulo: Muka Gospodina našega Isukrsta (po Ivanu), op. 61.

„Sam princip organizacije tonskog materijala u *Bojama i kontrastima* ne bi bio toliko zanimljiv, da Papandopulo nije na konkretnom primjeru pokazao kako svaka tehnika u službi pravog umjetnika nije drugo do sredstvo komuniciranja.“

Krešimir Kovačević

Generacija 1906. : zbornik radova s muzikološkog simpozija održanog u povodu 100. obljetnice rođenja Ivana Brkanovića, Mila Cipre i Borisa Papandopula / [urednik Nikša Gligo]. - Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju, 2008.

- Eva Sedak: Suprotstaviti – prilagoditi – zanemariti. Znači vremena u djelima „Generacije 1906“
- Sanja Majer-Bobetko: Bilješke o glazbenom spisateljstvu Ivana Brkanovića, Mile Cipre i Borisa Papandopula
- Erika Krpan: Neka stilska obilježja stvaralaštva Borisa Papandopula
- Marija Bergamo: Tragom skladateljskih pretpostavki. Promišljaji uz *Hrvatsku misu* op. 86 Borisa Papandopula

Pogovor o skladatelju i dirigentu maestru Borisu Papandopulu (1906.-1991.) u povodu 95. obljetnice rođenja i 10. obljetnice smrti, Ronjgi 2001., u: D. Brusić (ur.), *Zbornik Ivan Matetić Ronjgov*, sv. 6 (2002)

- Lovorka Ruck: Skladateljski rad Borisa Papandopula u *riječkim razdobljima / Čakavska suita*
- Diana Grgurić: Skice jednog neobjavljenog Papandopulova djela. Kantata Jubilate
- Rozina Palić-Jelavić: Istarske freske iz Berma Borisa Papandopula
- Marija Rimani: Pisma Borisa Papandopula, građa za bibliografiju

Rozina Palić-Jelavić, Istarska i sjevernoprimorska motivika kao ishodište u svjetovnom (vokalnom) opusu Borisa Papandopula, u: I. P. Gortan-Carlin (ur.), *Glazbeno obrazovanje u Istri tijekom stoljeća : zbornik radova s Trećeg međunarodnog muzikološkog skupa, Novigrad - Grožnjan, 20.-21. rujna 2002.*, Novigrad : Pučko otvoreno učilište : Katedra čakavskog sabora za glazbu, 2004. (Iz istarske glazbene riznice), str. 209-236.

„Taj specifični način Papandopulovog ‘slušanja’ i proizvođenja slušnih senzacija ide od igre do eksperimenta, vrlo se često oslanja na pobude izvan granica umjetničke glazbe i literature i gotovo obijesnom lakoćom združuje prividno nesrodno.“

Eva Sedak

Eva Sedak, Tri fragmenta: Boris Papandopulo, Milo Cipra, Ivan Brkanović, *Cantus*, 137 (2006), str. 15-18.

Zoran Hudovsky: Boris Papandopulo kao muzički pisac i kritičar, *Arti musices*, 4 (1973), str. 133-147.
<http://dizbi.hazu.hr/object/view/6PgbFMJDoA>

Erika Krpan: Stvaralaštvo za zbor Borisa Papandopula do godine 1940. Naznake za tematsku sistematizaciju, *Arti musices*, 19 (1988), 2, str. 113-136.
<http://dizbi.hazu.hr/object/view/ZLJNc8oDEL>

Irena Paulus: O filmskom opusu Borisa Papandopula: Pustolov pred vratima, *Arti musices*, 38 (2007), 2, str. 259-265.
<http://hrcak.srce.hr/18391>

Rozalina Spasova – Stefanka Georgieva: Unknown Letters of Jakov Gotovac, Boris Papandopulo and Josip Stolcer Slavenski in Boris Gaidarov's Archives (from the History of Bulgarian-Croatian Music Contacts between the 1920s and the 1940s), *Arti musices*, 42(2011), 1, str. 5-35.
<http://hrcak.srce.hr/74533>

